

Åbningstale til Det har vi på Hjerte, Ølgod Kulturdage 2020

Kære alle sammen, kære kunstnere, kære kolleger, kære borgere i Ølgod

Det er en meget stor glæde og ære – og ikke mindst – en udsøgt fornøjelse at stå her i dag og have fået det privilegium at åbne udstillingen ”Det har vi på hjerte” her i Ølgod Bibliotek- og Kulturhus. Når man ser bort fra de lange måneder med Corona her i 2020, så sker det faktisk ganske ofte, at jeg rejser til Jylland i forbindelse med kulturelle arrangementer.

Det, som slår mig, hver eneste gang Lillebæltsbroen er passeret, er, hvor usandsynligt meget gang i den, der er herovre i Hovedlandet, når det drejer sig om kunstudstillinger og andre kulturbegivenheder.

Her i Jylland synes det – når vi vel at mærke ikke lige er midt i en coronaepidemi - ikke at være noget større problem at gennemføre såvel kurser som foredrag, koncerter, teaterforestillinger og festivaler. Det er mit indtryk, at publikum herovre gerne rejser over lange afstande for at få kulturelle oplevelser.

Denne entusiasme og opbakning til kulturen kunne vi godt lære noget af i København, hvor folk - jeg selv indbefattet - desværre ofte har alt for travlt til at deltage i kulturelle arrangementer eller også bare har svært ved at overskue at bevæge sig uden for en radius af to kilometer vest for Valby Bakke. Så når visse folk taler om vandkantsdanmark, udkantsdanmark eller om det mørke Jylland, så står jeg jo lidt og smiler ved mig selv, for det er i hvert fald nogle mennesker, der aldrig har været i Ølgod!

Ja se, oprindeligt så blev jeg jo tidligere i år kontaktet af Rigmor Bek-Pedersen fra Kulturdageforeningen med henblik på at kuratere en udstilling af tekstilkunst, som skulle finde sted her til efterårets Kulturdage. Det var en vældig fristende opgave, som var umulig at sige nej tak til, eftersom jeg fik mere eller mindre frie hænder til at sammensætte et hold kunstnere, formulere et tema og vælge hvilke værker den enkelte kunstner skulle repræsenteres med på udstillingen.

Det lød jo herligt – især fordi området tekstilkunst netop nu er inde i en rivende udvikling verden over. Udviklingen finder sted i mange forskellige miljøer og blandt vidt forskellige fagfolk, lige fra vævere og strikkere til malere og billedhuggere, og med en original og energisk brug af materialer og udtryk. Også på kunstakademierne rundt om i Europa har de unge studerende - om jeg så må sige - taget tråden op og er ivrigt optaget af at undersøge og eksperimentere med tråd og fibre.

I år viser Ølgod Kulturdage, der åbnede officielt i går med taler, klassisk musik og anden festivitas, så tekstilkunst i store formater her i Kulturhusets forhal og sal. En gruppe bestående af seks anerkendte kunstnere vil med fællesudstillingen **”Det har vi på hjerte”** give deres bud på nutidsaktuel tekstilkunst. Gruppen består af Inge Bjørn, Kit Kjærbye, Susanne Nielsen, Marianne Poulsen, Henryka Zarembo samt undertegnede.

De deltagende kunstnere har alle mange års erfaring med det tekstile medie, og udtrykker sig i såvel mindre størrelser som i monumentale formater, flere sågar i tredimensionelle værker. Der er som sagt tale om folk, der har rigtig mange års erfaring som udstillende billedkunstnere. Jeg tør roligt sige, at der er tale om ”gamle kendinge” (som vi siger hos kriminalforsorgen).

Først vil jeg sige et par ord om Inge Bjørn, dansk tekstilkunsts grand old lady, som står lige her.

I 1958-60 vævede hun sammen med flere andre værket ”Den lange Rejse” efter Asger Jorns og Pierre Wemaeres forlæg, som udsmykning til Amtsgymnasiet i Århus.

Inge var desuden i fyre år ansat som vævelærer på Askov Højskole, hvor hun har inspireret og undervist et ukendt antal elever gennem tiden. Inge er i højeste grad stadig en aktivt udstillende og skabende kunstner. Hun er 95 år og har netop i tirsdags færdiggjort sit nyeste værk, ”Ufuldendt, men

på vej”, som hænger inde her til højre i salen. Det er det værk med de lange frit hængende silkestråde.

Dernæst skal vi høre lidt om Kit Kjærbye, der bor og arbejder i Nakskov, hvor hun har værksted og galleri. Kit er oprindeligt uddannet maler fra Kunstakademiet i København, hun er leder af Billedskolen i Køge og var i ni år formand for Kvindelige Kunstneres Samfund. Hendes foretrukne materiale de senere år er kabelbindere, også kaldet strips, som hun væver, knytter og fletter sammen til tankevækkende værker, der på en ironisk måde imiterer dagligdagens objekter, såsom beklædning, flag, sågar en megafon har hun skabt af strips.

Så er der Susanne Nielsen, hvis værk I kan se nede på endevæggen i salen.

Susanne har selv skrevet lidt til mig om hvad hun har på hjerte, så det vil jeg tillade mig at citere fra: ” De fem portrætter fortæller, hvor meget der sker på en generation. Man aflæser tiden og dens karakter. Påklædning, hår, den ydre fremtoning, iscenesættelsen. Måske vil man spejle sig selv og sin egen historie i portrætterne. Måske fremkalder de gemte erindringer. Og måske vil betragteren efterfølgende spørge, om der ligger nogle særlige historier bag værket? Historier som ikke er synlige? Vi lægger hovedet på puden, når vi sover. Den er næsten en billedramme. Den kan i hvert fald blive det. Pudebetrækkene viser, hvad det er, der binder os sammen. Tekstiler og tekstilt arbejde”. Susanne har valgt at vise fem generationer af kvinder i sin egen familie, der alle har arbejdet med at sy på symaskine og som har overført deres viden om håndværket fra generation til generation.

Nu kommer vi til Marianne Poulsen, som står her og som er mester for en række af de gobeliner I kan se her i salen. Marianne har i flere tilfælde ladet sig inspirere af sagnet om arkitekten Daidalos og Ikaros, far og søn, som blev holdt fanget på Kreta af kong Minos efter at Daidalos havde konstrueret labyrinten til Minotauros, og som forsøgte at undslippe ved at flyve over havet. I 2014 blev Marianne inviteret til at skabe et forlæg til værkstedet Atelje 61 i Serbien, hvor man har otte væversker ansat, som væver gobeliner efter kunstneres forlæg. Vi har været så heldige, at for første gang siden 1964 kan en gobelin fra Atelje 61 vises her i landet – og det er den store gobelin med de to sorte vinger på lysegul og gylden baggrund, som hænger lige her til højre.

Næste kunstner er Henryka Zaremba, som er født og opvokset i Polen og som har gået på kunstakademiet i Gdansk. Hun har boet i Danmark i snart mange år, men hun rejser tit til Polen – og vi er heldige at hun kan være her i dag, for hun er næsten lige kommet hjem i forgårs. Henryka har vævet de store abstrakte værker, der hænger i forhallen, hvor fibre stikker ud på overfladen og som minder lidt om dyreskind eller en fugleham. Hun arbejder med et meget specielt materiale, nemlig indfarvede sisalfibre, som ikke er spundet til garn før de bliver vævet ind i gobelinen.

Mit navn er som sagt Ulrikka Mokdad. Jeg lærte at væve billedvævning som barn og var som ung i lære i fire et halvt år på et vævewærksted. Siden 1997 er mine gobeliner blevet udstillet både i Danmark og internationalt. I 2014 blev jeg cand. mag. i kunsthistorie, og arbejder til daglig på CTR, Centre for Textile Research på Københavns Universitet. Mine værker er vævet i fransk gobelinteknik på hørtrend med islæt af uld, hør, silke og bomuld.

Fælles for alle kunstnerne er, at de har en hel masse på hjerte med deres værker og at der ikke er tale om værker, som først og fremmest skal være smukke og dekorative. Det har været planen at skabe en udstilling, som skal være tankevækkende og som skal vise at tekstilkunsten i højeste grad er levende og sparker fra sig.

Og med disse ord vil jeg erklære udstillingen for åbnet.